

Kultur / **Bøger**

Kærlighedens fornuftige tale

Pressefoto (udsnit): C&K Forlag

ANMELDELSE / 19.03.17

Historie om et ægteskab er en grådkvalt og umådeligt vellykket roman om kærligheden

Victor Boy Lindholm

Den norske forfatter Geir Gulliksen røber allerede meget i titlen på sin seneste roman *Historie om et ægteskab*. Den ubestemte form, historie, afslører en bevidsthed om, hvordan virkeligheden udspiller sig forskelligt fra individ til individ. Således er fortællingen om kærligheden aldrig identisk fra menneske til menneske – heller ikke i parforholdets intime relation.

Gulliksens roman udspiller sig mellem parret Timmy og Jon. Timmy er læge og forsker i folkesundhed og Jon er hjemmegående forfatter. Indledningsvis er man som læser allerede klar over de to ting, der kendetegner romanen: En afvigende fortælle teknik og et opgør med sociale konventioner. Romanen er fortalt fra Jons perspektiv med et næsten hæsblæsende antal skift i tid. Der kigges frem og tilbage, mens

Jon forsøger at forstå sin partner Timmy. Teksten er præget af hypotetiske spørgsmål, tøvende svar og en pragmatisk åbenhed overfor, hvordan den anden *måske* har det. Det er selve romanens mål at tænke sig ind i den anden: »Jeg bliver nødt til at tænke mig til hvordan det var for hende det efterår, en af de dage før det hele skete. Hun var midt i livet, hun kunne gå lige ind i alle rum og alle sammenhænge.«

Dette med at tænke sig ind i den anden hænger yderligere sammen med begæret efter at gøre med kærligendes sociale konventioner. Jon og Timmy finder sammen, mens de stadig er i et parforhold. I fortællingens nutid er de gift, og alt virker lykkeligt indtil Timmy en dag møder Harald. Det lyder umiddelbart som et ganske klassisk trekantsdrama, men sat sammen med Jons og Timmys syn på parforholdet bliver det noget helt andet. Jon er især besat af at gøre op med seksuelle og kønnede konventioner: »Samtidig skulle vi sætte hinanden fri. Vi havde jo frigjort begæret i hinanden, vi havde forløst nysgerrighed og livslyst sammen. Vi to skulle ikke vogte over den anden og gøre hinanden ufriske. Vi ville ikke leve hver vores liv, hun med veninder og jeg med en kammerat hist og her. Vi ville leve sammen, ikke i hver vores adskilte kvinde- eller mandeverden.« Alt dette er naturligvis sympatisk – at ville den anden er det mest grundlæggende i et parforhold, men giver man samtidig den anden helt fri, kan det lede til komplikationer. Især hvis man som Jon ikke er afklaret med, hvad dette egentlig betyder: At man må dele kærligheden. Der skal ikke her slås på tromme for monogame eller polygame forhold, blot må det konstateres, at det er spændingen mellem at ville give slip og ikke kunne, der skaber romanens allermest knugende situationer.

For *Historie om et ægteskab* er tung og hjerteknusende. Det er Gulliksens sans for den menneskelige kærlighed, som måske i sin essens er dette paradoks at ville give fri og ville eje, der gør bogen så god. Som fortællingen skrider frem bliver Timmy mere og mere indhyllet i sin affære med Harald, hun bliver opslugt af sit begær, mens Jon forsøger at rationalisere hendes bevægelse ud af familien: »Kun et par dage tidligere havde jeg sagt: Skulle vi to ikke kunne tåle at hun var forelsket i en anden? Hvem skulle ellers kunne tåle det, hvis ikke jeg?« Jon lyder både som den fornuftige og den mest vanvittige. Han snyder sig selv, og ser ikke, at Timmy ikke længere er i hans liv, at deres kærlighed er død. Alligevel har han en ukuelig selvopretholdelsesdrift, der forsøger at rationalisere tabet af hans højt elskede Timmy. Deraf titlen på denne anmeldelse. Gulliksens roman læser jeg som en modsætning til den franske litterat Roland Barthes' *Kærlighedens forrykte tale* (1977). Barthes' bog er en kollage af tekster, der viser den desperate elskendes forskellige affekt-faser. Her er det vreden og mismodet, der skrives om, hvor Gulliksen skriver om at give kærligheden så lang snor som muligt. Det er smukt og sympatisk, men også helt forfærdeligt sørgeligt at læse om.

Det er en tekst om at blive forladt. Om at være fuldstændig i sine følelsers vold, så man ender med at ødelægge den, man troede, man elskede. Selvom forlaget skriver, at teksten skriver om en tid »hvor synet på kærlighed og køn ændrer sig radikalt«, så mener jeg, at den i højere grad handler om et tab så stort og hjerteskrænende, at det næsten ikke er til at holde sig selv oppe, og om hvor grænsen til dette tab går. Hvornår er man tabt for hinanden? »Jeg var alene i det som havde været hendes og mit. Hun så det, at jeg

forstod hvad der var sket med hende, nu måtte jeg have forstået det, nu havde hun endelig sagt det. Hun råbte mit navn igen, Hun tænkte på ham og råbte på mig.«

Gulliksen har skrevet en grådkvalt roman om kærligheden. Om følelsernes mærkelige bevægelser, og om hvordan vi lever foran hinandens blikke: Begærede, kærlige, sårende og ødelæggende. Romanen er fuld af gode og stærke sætninger, og denne grådlabile anmelder vil blot slutte af med bogens bedste: »Hun kan ikke huske, hvordan mit ansigt fulgte hende, hvor deltagende og åben jeg var. Hun ved at det må have været sådan, at hun blev set på, velvilligt, helt åbent, beundrende forelsket. Men hun kan ikke huske hvordan det var at leve foran det blik, det ansigt.«

FAKTA

Geir Gulliksen

Historie om et ægteskab

Oversat af Sara Koch

190 sider, 249,95 kr.

C&K Forlag